Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 104. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1956. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 104. VOL. LXIII.

АЙЗЕНГАВЕР ПРО УСПІХИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

СОВЄТИ ЗМІНИЛИ ПОЛІТИКУ СИЛИ ПІД ВПЛИВОМ АМЕРИКАНСЬКОГО СТАНОВИЩА В СВІТІ; ПРЕЗИДЕНТ НАТЯКАЄ НА ЕНЕРГІЙНУ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ; ОБІЦЯЄ ПРОДОВЖУВАТИ ПОЛІТИКУ МИРУ І ДОБРОБУТУ, ЯКЩО БУДЕ ПЕРЕВИБРАНИЙ

Президент Айзенгавер заповідає завзяту виборчу кампанію

Вашингтон. — Президент Айзенгавер у своїй промові на конференції Громадянського Комітету для перевибору Айзенгавера твердив, що „престиж ЗДА від закінчення другої світової війни ніколи не стояв так високо, як тепер." Це твердження Айзенгавера протилежне до заяв всіх трьох демократичних кандидатів на президента — Адлея Е. Стівенсона, сенатора Естеса Кіфовера і губернатора Аверелла Гарримана, які твердять, що впливи і престиж цієї країни зменшилися закордоном. Президент твердив, що під впливом американської політики СССР мусів „залишити своє довір'я до сили і погрозу при допомозі сили", і тепер шукає здобувати впливи при допомозі інших засобів. Та Айзенгавер заявив своїм прихильникам, що не сміють бути самозадоволені під час найближчої виборчої кампанії. Президент заявив, що він вже був би забув про свою серцеву недугу, коли б лікарі йому її не пригадували. — Айзенгавер натякнув на те, що вестиме з енергією, радістю і ентузіязмом виборчу кампанію. Президент звернув увагу на те, що совєтські провідники мусять дбати про те, щоб їхні народи мали більше товарів, потрібних у щоденному житті, а це також свідчить про поліпшення в міжнародній ситуації. — „Ми ще не осягнули всіх цілей в закордонній і домашній політиці, але в обох ділянках зроблено великий поступ. Америка залишилася „приятелем всіх, ми не станули на жодному боці в тих міжнародних непорозуміннях (Середній Схід), які ще не є вирішені, і тому ми можемо бути посередниками в цьому спорі". У внутрішній політиці Президент заявив, що він і його уряд буде продовжувати ту лінію, якої досі керувався: зберегти двопартійну систему, але одна партія повинна відповідати за дії уряду. „Я є республіканець в нашій двопартійній системі, казав Президент. Послідовно, щоб якнайскорше сповняти свій уряд, і ті всі, які є і будуть моїми політичними помічниками, якщо я буду перевибраний, мусять бути льояльні до програми нашої партії, яка є відповідальна за всі дії нашого уряду."Президент свідомий того, що не всі будуть голосувати за республіканців, але якнайбільше виборців повинно йти до виборів, бо це є їхній обов'язок і привілей. Ми будемо дбати про те, щоб наша економіка була стабільна, щоб всі користали з теперішнього добробуту, також і фармери, щоб ЗДА були сильні і в військовій ділянці, сильні також в інтелектуальній і духовій ділянках, щоб ми могли бути великим провідником світу, як це є тепер. Це мусимо робити так, щоб можна було протиставитися комуністичній загрозі, чи вона проявляється в військовій, політичній, чи економічній ділянках, бо сила ідей сильніша від фізичної зброї. Айзенгавер заявив при кінці своєї промови таке: — „Мусимо мати чистий уряд, добрий уряд, поступовий уряд, уряд, який знає свої обов'язки і який не вмішується до приватного життя громадян."

АРХИЄПИСКОП МСТИСЛАВ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД НАСЛІДКАМИ ВІДВІДИН КОМУНІСТИЧНИХ „ЦЕРКОВНИКІВ"

Ню Йорк. — Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗДА Мстислав проголосив звернення до вірних християнських церков у ЗДА з справі відвідин представників совєтського „духовенства" на чолі з „митрополитом" Ніколаєм Ярошевичем, які приїжджають до ЗДА вже найближчими днями. Владика Мстислав висловлює у своєму зверненні низку стверджень, в яких доказує, що керівники т. зв. Руської Православної Церкви в СССР є представниками і ставленниками комуністичної партії і совєтської держави, червоними агентами зодягненими в церковні ризи і що ті, що запросили їх до ЗДА, стали на шлях компромісу з комунізмом і примирення з тиранією і впустили в американську церковну ограду вовків в овечій шкурі. В дальшому Владика Мстислав пригадує всі ті знущання і переслідування, що їх зазнали збоку Москви Українська Православна та Українська Греко-католицька Церкви, криваву ліквідацію автокефальної Православної Церкви в Україні, як і те, що над душами українського народу Москва поставила своїх червоних комісарів в санах патріярха і митрополитів. Закінчує архиєпископ Мстислав своє звернення, що його повний текст поданий в цьому числі „Свободи" на третій сторінці, закликом молитися „за праведників і мучеників наших єпископів, священиків і братів та сестер у Христі, що життя своє віддали у боротьбі з комунізмом за правду Христову на землі."

Вдатний Фестіваль Ліґи Української Молоді стейту Ню Джерзі

МЕЙОР МІСТА ЕЛІЗАБЕТ Н. С. ЛяКОРТ І КОНҐРЕСМЕН Г. А. ВІЛЬЯМС ПІДКРЕСЛЮЮТЬ БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ З-ПІД МОСКОВСЬКОЇ ТИРАНІЇ

Елизабет. — Ліґа української Молоді стейту Ню Джерзі влаштувала в середу 23 травня дуже вдатну імпрезу під назвою „Ніч під зорями". Програма цієї імпрези, що відбувалася в Варінко Парку біля Елизабету, була добре підібрана і вона притягнула численну — около 3,500 осіб — американську й українську публіку.

Започаткувала програму відспіванням Американського Гимну п-на Марія Бодиар при фортепіяновому супроводі п-ни Ганни Придаткевич, і зараз після того промовив о. Роман Боднар, парох української католицької парафії св. Володимира. З черги президент стейтової Ліґи Української Молоді п. Волтер Боднар представив присутнім як товстмастра відомого американсько - українського діяча, віце-президента УНСоюзу та члена Екзекутиви УККА адвоката Михайла Пізнака.

Після в'язанки пісень, відспіваної хором церкви св. Володимира в Елизабеті під дир. проф. Романа Левицького, говорив мейор міста Елизабет Ніляс С. ЛяКорт. Перемоги комунізму не можна здобути без боротьби — такими словами почав він свою промову і в дальшому зупинився на боротьбі українського народу за незалежність, підкреслюючи з признанням, що Україна, поневолена Росією, ніколи не припиняла боротьби за свободу, боротьби за звільнення з кайдан тиранії. Наприкінці мейор ЛяКорт висловив впевнення, що в оконечній фазі комунізм таки буде переможений.

Дуже теплу і прихильну для українських незалежницьких змагань промову виголосив конґресмен Гаррисон А. Вільямс, юн., впроваджений мейором міста Гіллсайд, відомим американсько-українським діячем п. Василем Гуралем. Конґ. Вільямс підкреслив з признанням великий вклад української іміґрації в американське життя і те, що українці займають все більше важливих становищ в громадському й офіційному житті З'єдинених Держав. Згадуючи, що українці знайшли у ЗДА захист і свободу — все те, чого вони не мали під режимом чужого московського уряду, конґресмен Вільямс пригадав цьогорічні роковини Івана Франка, того, що боровся за визволення українського народу і що своїм писанням закликав українців до боротьби з окупантами України. Свою промову закінчив процитуванням одного із віршів Франка.

На дальшу програму склалися виступи Квартету Бандуристів під диригентурою проф. Романа Левицького, танець молодих українських танцюристів, зааранжований Ніною Бакад, виступи групи танцюристів під проводом пп. Волтера Бакада і Вільяма Полевчака і виступ українського хору метрополітальної области під проводом п. Стефана Марусевича. Організував цю вдатну імпрезу окремий комітет під проводом п. Волтера Боднара.

АМЕРИКА ВИКИДАЄ З КОРЕЇ ПОЛЬСЬКИХ І ЧЕСЬКИХ „НЕВТРАЛЬНИХ"-КОМУНІСТІВ

Сеуль. — Ген. Р. Дж. Ґард, член делеґації військ Об'єднаних Націй у Військовій Комісії для справ перемир'я в Кореї, відчитав в четвер 31-го квітня на засіданні тієї Комісії в здемілітаризованій зоні в Панмунджом широку заяву, в якій командування військ ОН, фактично в руках військових ЗДА, зажадало виїзду впродовж одного тижня з Південної Кореї т. зв. Надзірної Комісії, встановленої договором про перемир'я з 27 липня 1953 року. Два члени тієї комісії, Польща і Чехословаччина, зробили її функціонування цілком ілюзоричним, а фактично стали тільки знаряддям китайських і північно-корейських комуністів, які поза плечима цілої тої Комісії від самого початку ламали договір про перемир'я, зброївшись та привозючи зброю і літаки з комуністичного Китаю. В меморіялі ОН, що на нього погодились всі 16 альянтських країн, комбатантів в Корейській війні, славиться поведінку делеґатів Швеції і Швайцарії у Надзірній Комісії та залишається їм вільну руку, чи вони хочуть виїхати разом з поляками і чехами, чи переїхати з Південної Кореї до здемілітаризованої зони. Майже одночасно, англійський шарже д'аффер в Пейпінґу передав 28 травня комуно-китайському урядові відповідь альянтських держав на ноту китайських комуністів з 4 квітня ц. р., в якій китайці пропонували скликання нової міжнародної конференції для справи відтягнення всіх чужих військ з території цілої Кореї і з'єдинення Кореї. Альянтська відповідь стверджує, що від Женевської конференції в 1954 році, на якій комуністи відкинули пропозицію, щоб з'єднання Кореї перевести на базі демократичних виборів на терені цілої Кореї під наглядом Об'єднаних Націй, китайці і північні корейці не виявили ніякої такої зміни свого становища, яка оправдувала б успіх нової конференції. Проте альянтська нота залишає відкритими двері для можливих дальших переговорів, — стверджуючи, що вони готові в кожній хвилині переглянути всяку конкретну пропозицію про спосіб з'єднання Кореї.

Арабські держави уважають Ізраїль своєю територією

Об'єднані Нації. — Дискусія на Раді Безпеки в четвер 31-го травня ц. р. над внесенням Англії, щоб продовжити мандат генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда в справі замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами, виявила гостру опозицію всіх 4-ох арабських держав, сусідів Ізраїлю: Єгипту, Сирії, Ливану і Йорданії. Найгострішим речником арабів був репрезентант Сирії Ахмад ель-Шукайрі, який заявив просто, що Ізраїль є південною частиною Сирії, яку Сирія в найкращому разі може „зректися" в користь Йорданії. Арабські делеґати виступили проти двох точок англійської резолюції, яку підтримали ЗДА і Франція: проти такого формулювання, яке дозволило б Гаммершилдові поширити свої розмови поза справу військового перемир'я на проблему політичного замирення з Ізраїлем, і проти уступу про злагоду між Ізраїлем і арабами на базі „взаємних інтересів". Відповідна база замирення може, мовляв, настати тільки тоді, коли б Об'єднані Нації взагалі уневажнили всі свої попередні резолюції, включно з резолюцією з 29 листопада 1947 року про поділ Палестини і створення Ізраїлю. Араби стоять на становищі, що треба прийняти принцип, що автохтони мають право до своєї території, себто — 900,000 арабських втікачів із Палестини мають право вернутися туди.

Відбулась 9-та Конвенція Української Православної Ліґи

В днях 25-27 травня ц. р. у Вилмінґтоні, стейту Делевар, відбулася 9-та з черги Конвенція УПЛіґи, якою проводив її дотеперішній президент п. Михайло Запаринюк, мол., студент Колумбійського Університету. В нарадах взяло участь коло ста управнених делеґатів з тут народженої молоді, з численних стейтів Америки. Почесними гостями (і промовцями) були ВПреосвящ. Митрополит Йоан Теодорович та Архиєпископ-канцлер дієцезії, ВПреосвящ. Мстислав, як теж прибуло чимало духовенства. — Наради відбувались у репрезентативному готелі ДюПонт. На Конвенцію наспіла тепла привітальна телеграма з канцелярії президента Айзенгавера. Другого дня нарад, в суботу 26-го травня, в найбільшій залі готелю, відбувся імпозантний бенкет, з участю понад триста осіб. Бенкетом проводив д-р Степан Савчук з Филаделфії, один з попередніх президентів УПЛіґи. З високих американських гостей вітали зібраних на бенкеті: губернатор стейту Делевар — Дж. К. Баґс та мейор міста А. Ф. Волц. Головним промовцем був п. Йосип Лисогір з Ню Йорку, що виголосив актуальну політично-програмову промову. В неділю 27 травня в місцевій церкві св. Апостолів Петра й Павла ВПреосвящ. Митрополит Йоан відслужив торжественну Архиєрейську св. Літурґію, в асисті вісьмох священиків та виголосив глибоко обдуману проповідь до молоді. Наприкінці св. Богослужби Владика відобрав присягу нової Управи Ліґи, після чого відслужено Панахиду за упокій душі бл. п. Головного Отамана Симона Петлюри (в тридцяті роковини смерти). По полудні в театральній залі готелю ДюПонт відбувся тригодинний Концерт, з багатою й різнородною програмою. Головні частини концерту записано на телевізійну ленту й чергового дня місцева телевізійна станція включила їх у свою програму (45 хвилин).

В концертовій програмі взяли участь такі мистецькі одиниці: Чоловічий Хор округи Лігай-Велей (Аллентавн), під проводом п. А. Дідуха, що відспівав дванадцять високоякісних композицій Стеценка, Роздольського, Китастого та Гнатишина. Другою хоровою групою був Катедральний (мішаний) Хор з Филаделфії, що під проводом п. С. Шевченка відспівав ряд пісень і творів Бортнянського, Недільського, Кошиця та Воробкевича. — Молода й здібна, п-на Надя Двораківська (із Мікізракс, Па.) відспівала дві народні пісні, як теж молодий та надійний співак (із Честер, Па.) п. Андрій Пастушок (Шеперд) відспівав одну українську настроєву пісоньку. — Виступила теж відома танцювальна група п. Волтера Бакада із Ню Йорку, зі своїм незрівняним репертуаром. — Теж треба відзначити виступ місцевих дітей-танцюристів (26 осіб), що заблистіли своїми молодечими талантами й виявили велику любов до мистецьких скарбів України. — Чергова Конвенція УПЛіґи відбудеться літом 1957 р. в Пітсбурґу. Президентом Ліґи обрано Данила Пиша із Карнеґі, Па.

ҐЕН. ҐРУНТЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СОВЄТСЬКИМИ УСМІШКАМИ

Вашингтон. — Нічого такого не сталось поза совєтською новою політикою усмішок, веселих розмов і прийнять на Кремлі, що виправдувало б зменшення американської допомоги для скріплення військової сили членів Північно - Атлянтійського пакту — твердив генерал Альфред Ґрунтер, головний командант збройних сил держав НАТО, переслуханий на Сенатській Комісії для закордонних зв'язків. Генерал Ґрунтер рішуче заперечив, начеб НАТО було якоюсь закордонною „збірною громадою". Він запевняв, що допомога для підсилення збройної сили НАТО є видатком, зробленим для власної оборони ЗДА. Захід — казав ген. Ґрунтер — стоїть в обличчі важкої кризи у зв'язку з посиленою совєтською закордонною пропаґандою. Тому ген. Ґрунтер передбачає, що в найближчих 5-х роках НАТО переживатиме найбільшу кризу, через яку воно повинна перейти ціло. Далі ген. Ґрунтер висловив свій „жаль", що Франція послабила континентально - европейську силу НАТО, відтягнувши свої дивізії з Европи до північної Африки, і що три члени НАТО — Англія, Греція і Туреччина — заплутались у важкий спір за Кипр. Ґрунтер заявився палким прихильником ідеї, щоб всі політичні спори між членами НАТО були полагоджувані на терені тієї організації. Ген. Ґрунтер виступив з палкою обороною внесення Президента на $4,900,000,000 на допомогу закордонові, з чого $3,000,000,000 передбачені на військову допомогу — доставами модерної зброї й устаткування для союзників. Без такої зброї — казав ген. Ґрунтер — збройні сили НАТО, хоч вони тепер 5-кратно більші, ані ж були за часів ген. Д. Айзенгавера в Европі, — не могли б ніяк виконати свого завдання боронити Захід проти небезпеки совєтської аґресії. Так само в обороні названої квоти виступав адміністратор фондів закордонної допомоги Джон Голлістер, який особливо противився прийнятому в Палаті Репрезентантів внесенню, щоб на військові цілі в Европі не видати більше, як $402,000,000. Заплановано достави для НАТО вартости $565,000,000, незалежно від $430,000,000 на модерну зброю. Однаково ген. Ґрунтер, як Джон Голлістер противилися редукуванню запропонованої Президентом квоти на $1 більйон, як це зробила Палата Репрезентантів. За коментарями американської преси, виступ генерала А. Ґрунтера, який промовляв без ніяких записок і паперів, був найсильнішою обороною Президентового пляну допомоги закордонові в найближчому бюджетовому році, як її чули американські законодатні палати.

Тунізія признається до солідарности з альжирськими партизанами

Париж. — Габіб Бурґуїба, перший прем'єр Тунізії, який має високу французьку освіту і за свою діяльність в націоналістичному русі тунізців кільна років був інтернований у Франції заявив, що Тунізія солідаризується з Альжиром в його боротьбі за повну держ. вамостійність. Одночасно Бурґуїба скаржився, що французький уряд тільки одному Марокко дозволив на втримування власних дипломатичних взаємин з закордоном, а того права не хоче признати Тунізії. Тому, мовляв, Тунізія не припиняє своєї боротьби за всі свої державні права. Водночас т. зв. армія визволення, яка вела проти французів підпільну боротьбу за визволення Марокко а тепер відмовилась здемобілізуватися або вступити до реґулярної мароканської армії, оскаржила французів, що вони вічно провокують марокканців до нового зудару. Ці два виступи північно-африканських арабських чинників знову ускладнили ситуацію уряду Молле, якого політикою у відношенні до Альжиру не є вдоволені ані французькі націоналісти, ані ліберали типу Мендес-Франса. Тому у французькому парляменті відбулася дуже прикра для уряду дебата над цією справою, в якій і „праві" і „ліві" гостро атакували уряд.

Америка хотіла б бачити Еспанію в НАТО

Мадрит. — Джон Дейвіс Лодж, амбасадор З'єдинених Держав в Еспанії, промовляючи на засіданні Американської Торговельної Палати у Барселоні в Еспанії, заявив, що З'єдинені Держави привітали б участь Еспанії в Організації для европейської економічної співпраці та в Організації північно-атлантійського пакту, як логічне і бажане поширення системи західніх союзів. Проте, казав він, американський уряд здає собі справу, що в теперішній час деякі члени НАТО мають ще застереження проти такої участи Еспанії. Однак відсутність Еспанії в НАТО не повинна стати на перешкоді тіснішій організованій співпраці Еспанії в ділі оборони західньої Европи — казав американський амбасадор. Говорячи про застереження проти приступлення Еспанії до НАТО, американський амбасадор мав напевне на увазі опозицію Англії і Франції, яких відношення до режиму ген. Франка в Еспанії завжди ще дуже холодне, хоч уже не таке непримирно вороже, як було в перших роках його приходу до влади, а Франція ворожа Франкові, як „фашистові", що знищив еспанську „демократію".

Просять про поліпшення і продовження іміґраційного закону з 1953 року

Вашингтон. — Сенатор Вільям Ланґер, який є головою Сенатської Підкомісії для Справ Іміґрації, дістав просьбу від Постійної Конференції Урядових Аґенцій для Втікачів в Женеві, щоб Конґрес поліпшив і продовжив діяння іміґраційного закону з 1953 року (Рефюджі Реліф Акт, 1953). В депеші до сенатора Ланґера пишеться про те, що поліпшення і продовження цього закону уможливило б тисячам втікачів із-за залізної заслони знайти місце для постійного побуту в ЗДА. До цієї конференції належить 37 добровільних аґенцій в ЗДА і закордоном, які займаються справами втікачів. Якщо на цій сесії Конґрес не зможе змінити іміґраційного закону з 1953-го року, то це викличе „пригноблення і деморалізацію" серед утікачів, які побачать, що не зможуть прибути до ЗДА, хоч була на це можливість, бо численні візи, передбачені в законі з 1953 року, не зможуть бути використані.

Двох убитих і один важко ранений під час нападу в Польському Клюбі в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Увечорі 31 травня трьох замаскованих чоловіків з револьверами в руках увірвалися до приміщення Польського Клюбу при 219 Друга евню в Ню Йорку, де відбувалося прийняття для учасників американсько-польської поїздки до Польщі, що саме вернулися до ЗДА. Напасники, уставивши всіх присутніх рядом під стіною, і вимагаючи грошей та дорогоцінностей, вбили стрілами з револьверів Томаша Домбровського, редактора польської газети „Глос Людови", що виходить у Дітройті, і поранили важко двох учасників вприйняття, один з яких згодом помер. Після того, не пограбувавши нікого, напасники втекли. Як подають нюйоркські газети, Томаш Домбровський був організатором першої поїздки американських поляків до комуністичної Польщі, хоч сам туди не їздив, і в своїх виступах в розмовах з американськими журналістами заявляв, „що польському народові не поводилося ніколи так добре як тепер, і то під оглядом моральним і матеріяльним". Редаґований ним „Глос Людови" був органом польського Відділу Міжнародного Робітничого Ордену (ІРО). В 1952 році Домбровський був переслухуваний Комісією для розсліду протиамериканської діяльности, як вчитель Мишиґенської Школи Соціяльних Наук, де він викладав теорію марксизму-ленінізму.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА В СИРАКУЗАХ

Сиракузи, Н. Й. — В днях 5-7 червня ц. р. відбудеться тут в Музеї Мистецтва перша українська мистецька вистава образів і різьб та українського народного мистецтва. Ініціятиву дав місцевий Відділ УККА, а експонати прислали артисти-малярі, згуртовані в Об'єднанні Українських Мистців Америки, Централя Союзу Українок у Филаделфії та окремі організації і приватні особи з Сиракуз. Святочне відкриття відбудеться у вівторок 5 червня о год. 8 веч. в Авдиторії Музею. У програмі: промова В. Чопика з Боффало, виступ соліста-баритона Й. Стецури й ін. мистецькі продукції.

В АМЕРИЦІ

● **Палата Репрезентантів** призначила відповідну суму грошей на те, щоб пересунути вперед фасаду центральної будови Капітолю, вирівнявши таким чином бічні будинки, в яких містяться Сенат і Палата Репрезентантів. Перша пропозиція в цій справі виникла була ще в 1904 році, але численні архітекти спротивилися цій зміні.

● **Секретар оборони** Чарлз Е. Вилсон відлетить у суботу 2-го червня на Пацифік, де впродовж кількох днів буде присутній на пробних експльозіях атомової зброї.

● **16-річний учень** середньої школи Джералд Мілер із Каліспелу, Монтана, подарував президентові Айзенгаверові „машину, яка допомагає робити рішення". Президент подякував за цю машину, хоч ще її не випробовував.

● **Фанні Ернестін Мотлі** — перша негритянська студентка, яка за 126-річну історію Спрінґ Гілл каледжу в Мобілі, Алабама, закінчила цю високу школу. Вже два роки негритянські студенти можуть також і вдень студіювати в цій школі (давніше вони могли студіювати тільки ввечорі).

● **У зоопарку** в Ню Орлінсі, Луїзіяна, пара чорно-білих журавлів висиділа одне пискля. Це — перший випадок, щоб журавлі цієї породи розмножувалися в неволі.

● **Група дослідників** у Мехіко Сіті, Мехіко, ствердила, що душевне хвилювання може спричинювати в дітей подразнення шкіри. Коли неприхильно відносимося до дитини, занедбуємо її і т. п., в неї появляється подразнення шкіри.

● **Канадійський міністер** громадянства і іміґрації дж. В. Пікерс-Гіл повідомив, що американські громадяни, які хочуть постійно жити в Канаді, мусять виказатися посвідкою про добрий стан здоров'я і добрі прикмети характеру.

В СВІТІ

● **Папа Пій XII** виявив на початку цього тижня такі познаки загального ослаблення, що його оточення занепокоїлось і закликало прибічного лікаря Папи, проф. Рікарда Лізі. Під його проводом відбувся лікарський консиліюм, який піддав Папу дуже докладним оглядинам. Лікарі ствердили, що Папа не має ніякої недуги, але є перевтомлений. Відкликано всі авдієнції, рекомендовано Папі повний спокій. Папа Пій XII скінчив у березні 80 років.

● **Мілован Джілас**, колишній віце-прем'єр Юґославії і заступник Тіта, викинений з уряду і комуністичної партії за критику режиму, написав листа до Редакції „Таймсу" із скаргою на Тіта та юґославські порядки: мовляв, Тіто обіцяв йому, що він зможе вільно працювати на полі літератури, а тепер йому заборонено видати книжку автобіографічного характеру. У тій книжці напевно є критика самого Тіта і його влади.

● **Єлисавета II** надала з нагоди дня свого народження коло 2,000 осіб, англійським громадянам у різних частинах світу, різні відзначення, титули й медалі за заслуги для англійського правління, спорту, харитативної праці чи заяви персональної відваги. Між відзначеними — історик Арнолд Тойнбі, акторка Педжі Ашкрофт, англійська громадянка Джоен Джетлі Каліфорнії, яка, наражаючи своє життя, рятувала поводян і ін.

● **В Ліоні**, Сан Назар і інших містах Франції відбулися затіяні й керовані комуністами демонстрації робітників проти мобілізації резервістів для висилки до Альжиру. Демонстрації були переведені на залізничних стаціях саме в той час, коли мали відходити поїзди з резервістами. Резервісти від'їздили під враженням тих демонстрацій. Комуністи — це партія зрадників, пише тепер патріотична французька преса.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

ВІДВІДИНИ В МОСКВІ

Президент Айзенгавер, у порозумінні з державним секретарем Доллесом і секретарем оборони Вилсоном, погодився на те, щоб шеф штабу американської авіяції ген. Натан Ф. Твайнінґ прийняв запрошення совєтського уряду і відвідав Москву з нагоди „дня совєтської авіяції", 24-го червня ц. р. Це совєтське запрошення і заповіджені відвідини ген. Твайнінґа в Москві викликали зрозуміле зацікавлення не тільки в американських, але й в міжнародних колах. Як видно з перших пресових коментарів на цю тему, американська публічна опінія в більшості апробує рішення щодо цих відвідин, вважаючи, що користь з того може бути більша, ніж шкода. Яку користь і яку шкоду добачає в цих відвідинах американська преса?

Вже самий факт, що Москва запросила ген. Твайнінґа, стверджує якусь з того користь для Москви, яка в теперішніх обставинах мусить бути рівночасно шкодою для Америки і вільного світу. Інша справа, що американська преса припускає можливість, що московські володарі запросили шефа американської авіяції в гості з тим розрахунком, що він відмовиться, і що його відмову можна буде використати пропаґандивно проти Америки. З цього й виникла для Америки ситуація, що „так зле і так недобре", зле їхати і недобре не їхати. Отже, треба вибирати „менше зло", за яке Президент і його дорадники вважали радше відвідини, ніж відмову від них. В кожному разі, на запит кореспондентів про те, якої конкретно користи сподівається уряд ЗДА з таких відвідин, представник уряду дипломатично відповів, що це щойно „буде видно".

Очевидно, що кожна справа має свою додатню і від'ємну сторінку, а коли мова про американські відвідини в Москві і відвідини московських представників у цій країні, то шкода для Америки і вільного світу з таких відвідин є більша, ніж користь. На таке твердження дозволяє вже факт, що ініціятива таких відвідин виходить головно з Москви, якій у теперішній усміхнено-співіснувальній стадії холодної війни залежить на таких взаємних відвідинах. Самій Москві вони абсолютно нічого не шкодять. Хто приїжджає до Москви, той бачить тільки те, що йому показують, і чує тільки те, що йому Кремль хоче сказати. Поїздки і відвідини в Москві ні в чому не порушують совєтської залізної заслони.

Тим часом користь для Москви, яка є рівночасно шкодою для вільного світу, величезна, як для внутрішнього, так і для закордонного вжитку. Кожні такі відвідини в Москві чи московські в західніх столицях допомагають сконсолідувати і закріпити владу теперішньої „колективної диктатури". Ці відвідини є наявним і пропаґандивно роздуваним доказом співіснування, що послаблює моральну силу витривалости і спротиву поневолених народів у боротьбі проти комуно-московського рабства і неволі. Вони послаблюють надію поділених Москвою народів Німеччини і Кореї на можливість об'єднання в рямках західніх вимог та принципів і автоматично зв'язують ці надії на об'єднання з вимогами Москви. Вкінці, такі відвідини послаблюють і загальну мораль вільного світу та його протибольшевицьке наставлення. Все це є водою на большевицький млин.

Не можна сказати, щоб Америка не здавала собі з цього справи. Сенатор Новленд своїми твердженнями і своїм рішучим спротивом запрошенню совєтських колективних диктаторів до Америки, виявленим в його недавньому виступі на маніфестації в Тавн Голлі в Ню Йорку, був висловом тієї американської опінії. Це поважно зменшує загрозу таких відвідин, але її не відвертає. І тому ми воліли б, щоб таких відвідин не було, щоб представники вільних країн взагалі, а Америки зокрема перестали стискати руки злочинцям, вина яких ані трохи не зменшується тим, що вони засуджують і детронізують по смерті свого майстра і вчителя Сталіна, продовжуючи рівночасно його злочини. Пропаґандивна шкода, яка могла б виникнути з відмови від таких відвідин, була б напевно менша, ніж вона буде з відвідин.

Мова не тільки про заповіджені відвідини ген. Твайнінґа в Москві, але й про дотеперішнє паломництво з Америки до Москви і з Москви до Америки. Саме тепер по Америці роз'їздитимуть совєтські аґенти в священичих рясах, що є теж результатом американських відвідин у Москві. Авторитетне слово в цій справі забрав Владика УПЦ у ЗДА, і кожна думаюча людина знає, що користь з таких і подібних відвідин для вільного світу не стоїть у жадному відношенні до її великої шкідливости, яка тим більша, що її легко можна б оминути.

ЗНОВУ ІЗРАЇЛЬ І АРАБИ

Дебати, що відбулися цього тижня у Раді Безпеки над звідомленням генерального секретаря Даґа Гаммершилда про його миротворчу місію на Середньому Сході — знову зактуалізували проблему, яка не сходить з денного порядку від часу постання ізраїльської держави й вибуху війни між нею та її арабськими сусідами, себто від 1948 року. Всі погоджуються, що згадана місія Гаммершилда, яка формально тривала від 4 квітня до 4 травня р. р., була успішною, бо ніколи ще за останніх вісім років не було над кордонами між Ізраїлем та Єгиптом, Йорданією, Сирією і Ливаном так спокійно, як після того, коли Гаммершилд відлетів звідтіль в першому тижні травня ц. р. І тому сам Гаммершилд, і голова Перемирчої Комісії Об'єднаних Націй на тому терені, канадійський генерал Бирнс, і американський інженер Джансон, який п'ятикратно їздив до Палестини у справі її наводнення, всі вони почали говорити оптимістично про тривке замирення. Ці оптимістичні нотки звучали також у дебатах на Раді Безпеки. Переконання, що настав час, щоб помалу виходити вже поза межі перемир'я і починати розмови про тривке замирення, було теж напевне інспіраційним джерелом англійського внеску про поширення і продовження місії Гаммершилда.

Але власне стилізація англійського внеску, підтриманого З'єдиненими Державами і Францією, вказує відразу, що західні великодержави дуже добре здають собі справу з делікатности проблеми, яка базується на психологічних, а не розумових засновках. Настрій у політиці є чинником не ірраціональним, а суто реальним. І тому необхідно рахуватися з ним і стосувати таку тактику, щоб того настрою ще більше не попсувати. Направити його можна тільки при величезній терпеливості і впродовж довгого часу. Але час не стоїть на місці. Наростають нові факти, які спонукують приспішувати акцію. У даному випадку таким фактом є закріплювання совєтських впливів в арабському світі та зростання військової сили арабських держав. Це надзвичайно ускладнило ситуацію. З одного боку, неможливо виелімінувати Москву з вирішування ізраїльсько-арабського спору з формального боку (членство СССР в Раді Безпеки, де він завжди може перешкодити всякій полагоді справи своїм „вето") і з фактичного (вплив на Єгипет), а з другого боку невідомо, яку ціну прийдеться заплатити за совєтську співпрацю з Заходом у цій справі. Зате напевне відомо, що треба рахуватися в кожній хвилині з можливістю зміни совєтського становища і нельояльної гри, коли в іншій тактиці Совєти побачуть більші вигляди для послаблення міжнародної позиції західніх держав.

Західні великодержави здають собі справу з того, що ніякий міжнародний конфлікт, що його не розв'язала війна, не може бути полагоджений перемир'ям. Провізоричний мир кращий за війну, але ніяка провізорія не заступить миру, і кожна провізорія криє в собі небезпеку відновлення війни. Так воно є в Кореї, і Індо-Китаї, в Німеччині і в Формозькій протоці. І чим більше у світі таких провізорій, тим непевніша міжнародна ситуація, або — інакше кажучи — тим більші вигляди, що одного дня з будь-якої причини, спровокованої чи неспровокованої, тут чи там почнеться стрілянина. Три західні великодержави не відмовились від своєї спільної деклярації з 25 червня 1950 року про ґарантію теперішніх тимчасових кордонів між Ізраїлем та його арабськими сусідами і не зреклися свого пляну — силою, своєю військовою інтервенцією, вставновити мир, якщо там вибухне справжня війна. Однак, така інтервенція потягає за собою або конечність прийняти за „спільника" Москву, отже впровадити на Середній Схід з власною допомогою совєтські війська, або небезпеку збройної реакції збоку Совєтів, себто — тільки приспішити вибух третьої світової війни. І тому західні держави рішили були „спробувати" вислати Гаммершилда на Середній Схід. Ця спроба виявилась успішною. Що більше, в міжчасі, саме перед виїздом Хрущова й Булґаніна до Лондону, Москва проголосила готовість далі підтримувати мирові зусилля на Середньому Сході за посередництвом Об'єднаних Націй. Воно й дораджує триматися покищо терену Об'єднаних Націй, як форуму, на якому треба шукати згоди між Ізраїлем і арабами. Відсіль і англійська пропозиція далі користати з „добрих послуг" генерального секретаря Об'єднаних Націй.

Клопіт у тому, що коли тільки натякається на можливості повного замирення, відразу „застерігаються", обурюються і заперечують арабські сусіди Ізраїлю, особливо та Сирія, яка може дозволити собі на найдовше підтримування стану ні-війна-ні-мир із Ізраїлем, бо вона має найбільше води і найменше втікачів. Тим часом замирення неможливе, якщо 1) арабські сусіди Ізраїлю не примиряться з фактом його існування, 2) якщо не буде розв'язане питання близько одного мільйона втікачів з Палестини з 1948/49 років шляхом їх переселення, поселення та відшкодування за втрачене майно і 3) якщо не буде розв'язана головна господарська проблема Ізраїлю та його сусідів (у найбільшій мірі Йорданії, в найменшій Сирії), якою є справа води з Йордану, тим часом „заблькованої" арабськими державами. Але ці останні, в цьому пункті на першому місці Єгипет, ані кроком ще не поступились із свого засадничого становища, а саме, що Ізраїль — це штучний, західніми імперіялістами накинений твір, що його треба зліквідувати. Очевидно, що це перше засадниче становище потягає за собою в цілком логічній послідовності невдачу всяких дійсно мирових зусиль. Що більше, навіть правдивого перемир'я не можна там встановити, бо ані Ізраїль, який знає про те принципово-вороже становище арабського світу, ані цей останній не погоджується на таке скріплення персонального складу і компетенцій Перемирчої Комісії Об'єднаних Націй в Палестині, яке збільшило б повагу і значення тієї комісії, як реального чинника в наладнуванні відносин на Середньому Сході.

Тому рішення, що його тепер прийме Рада Безпеки, буде знову провізорією. „Добрі послуги" Гаммершилда можуть давати добрі безпосередні наслідки, але нема ніякої ґарантії, чи ті безпосередні добрі наслідки є етапами, якими йдеться до дійсного миру на Середньому Сході, чи передишкою, яка скінчиться не миром, а новою війною. Мабуть, єдиною особою, яка могла б дати на це відповідь, є єгипетський прем'єр Ґамаль Абдель Нассер. Чи амбіція цієї людини така велика, що він відкладає вибух „святої війни" проти жидів тільки до часу здобуття великої переваги у збройній силі, щоб одночасно воєнною авантюрою закрити господарську мізерію Єгипту (як це твердять французи), чи він дійсно хоче миру, щоб піднести життьовий стандарт свого народу (як назверх твердить він сам)? Чи він свідомий того, що чимраз далі заганяє себе в кут Москви і Пейпінґу, чи тільки грає на суперництві Схід-Захід, щоб найбільше виторгувати від обох сторін? І як довго йтиме ця гра? Заповіджена його подорож до Пейпінґу й до Москви при одночасному прохолодженні Америки до фінансування будови греблі над Нілом вказувало б на щораз виразніше визначування позиції Єгипту по боці комуністичного бльоку. Але це ще гірше для Заходу. І ще гірше для можливостей розв'язки ізраїльсько-арабської проблеми.

А. З.

РОСІЙСЬКА ДЕРЖАВА В СТУДІЇ ІСТОРІЇ А. ТОЙНБІ

Арнолд Тойнбі, професор Лондонського університету та директор Королівського інституту для студій закордонних справ, автор десятитомової „Студії історії" і багатьох інших творів, має славу великого авторитету щодо історії сучасної доби.

Він має кілька родів назв для державних творів, які тепер і в давнину виступали на історичній арені. Між ними є так звана універсальна держава, себто держава, що має гін до необмеженого поширювання своєї території. Початком такої універсальної російської держави було насильне прилучення до Великого Московського князівства держави-міста Новгороду в роках 1471-1479. Тяжкі руки московських деспотів одним ударом знищили цілковито широку заморську торгівлю, яку вів Новгород із Заходом — його державну незалежність та його культурні контакти з Західньою Европою. Наслідком цієї дії було значне побільшення Великого Московського князівства, але рівночасно воно ізолювало себе від західнього світу, його духової та матеріяльної культури.

Цар Петро I старався направити цей великий промах Івана III та його наслідників і наблизити Московщину до Заходу. Мотивом до цієї зміни були вимоги практичного характеру. Захід витворив у себе дуже значну духову і матеріяльну культуру. Ця остання була така велика, що кожної хвилі могла перекреслити всі експансивні і завойовницькі задуми Москви і поставити під запит само існування московської держави. Завоювання України і Білоруси та хвилева окупація самої Москви в р. 1604-1612 були переконливою осторогою, що Заходу легковажити не можна, що конечним є, і то за всяку ціну, засвоєння західньої технології. Її пересадження на московський ґрунт стало центральною і найважливішою проблемою для Московщини — пізніше для царської Росії, — а в наші дні для Совєтського Союзу.

В різних відступах часу російська держава в більшій або меншій мірі „узахіднювала" своє військо, а часом адміністрацію, і тоді побивала сусідні держави, а як вона відставала в цьому напрямі, то її побивали західні держави і Японія.

Успішні війни і дипломатичні заходи давали Москві щораз нові чужі території. Тоді як европейські держави пильно зберігали рівновагу сил і за якесь місто або малу провінцію змагалися нераз цілі століття, — Москва без спротиву, непомітно і без розголосу підбоями пересунула свої границі до Тихого океану, загарбала Манджурію, південо-центральну Азію, всі країни над Чорним морем, і перед першою світовою війною стала сусідом Австрії та Німеччини.

А. Тойнбі твердить, що всі універсальні держави, які занотувала історія, не мали довшого віку, як чотириста років. Коли початок російської універсальної держави припадає на другу половину 15 ст., то її кінець повинен настати в другій половині 19 ст. Так і сталося. Російська універсальна держава завмерла десь в році 1881 по атентаті на царя Олександра II. Вправді зовнішня шкаралуща цієї імперії проіснувала до березня 1917 р., але душа з неї вилетіла півстоліття тому. По сильних ударах німецької армії вона почала вже в 1917 р. розпадатися на цілий ряд держав-наслідників. Цьому розпаданню перешкодив большевицький переворот у листопаді цього року, який в останній, бо в одинадцятій годині вирвав російську імперію з пащі знищення і представив її по якомусь часі під новою назвою СССР. Якби трагедія цієї московсько-руської держави розвивалася сама від себе за знанням в історії шаблоном, то держава, яку заснував Іван III, мала розпастися на цілий ряд держав-наслідників. Одначе, цей природний біг подій спинила сильніша стороння сила, що вирятувала розхитану вже до основ імперію і продовжила її існування на неозначений час. Цей ґальванічний поштовх дали імперії, яка вже лежала на землі, західні альянти із З'єдиненими Державами Америки у проводі.

На свої твердження дає А. Тойнбі такі докази: Ленін мав щастя, що свій державний замах зробив тоді, як народи західньої цивілізації були в стані затяжної і кривавої війни. Тільки ця обставина не принесла йому такої самої долі, яка спіткала сицилійських повстанців-невільників у другому сторіччі пер. Христом, яких розбив цілковито одностайний фронт римської імперії. Німці перевезли Леніна зі Швайцарії через Німеччину, щоб він докінчив розклад імперії, якій німецькі армії вже нанесли смертельний удар. Коли німці вже були близько своєї цілі, то переможні альянти у своїй короткозорості зажадали від побитої Німеччини забрати свої війська з усіх окупованих теренів. Всіх цих територій (заселених неросійськими народами — А. З.) Ленін зрікся виразно в мирному договорі з Німеччиною в Бересті Литовському. Цим західні держави скріпили Леніна і врятували для нього терени, які вже були остаточно втрачені для російської універсальної держави. Дальшим промахом Заходу було висилання на окраїни російської імперії малих і змучених довгою війною армій, які не були загрозою для большевиків. Тупі мечі цих армій не могли

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРЕЗИДЕНТ ІНДОНЕЗІЇ СУКАРНО У ФИЛАДЕЛФІЇ

Президент наймолодшої г світі республіки Індонезії — Сукарно у своїй гостинній подорожі по З'єдинених Державах Америки відвідав минулої п'ятниці колиску американської демократії і незалежности — Филаделфію. Як звичайно під час офіційних відвідин, у Филаделфії цього визначного азійського гостя разом із його почетом (п'ятдесят осіб), після привітання на залізничій станції майором міста Ділвортом, перевезено офіційними автами до Палати Незалежности, де зберігається славний Дзвін Свободи — символ американської самостійности.

Та президентові Сукарно судилось у Филаделфії виконати ще місію, яка напевно стане в пригоді його молодій республіці у її промисловому й торговельному рості. В цей день відбувалась інавгурація, так званого, Осередку для міжнародних відвідувачів, створеного Радою Промислу, а також спеціяльною Радою для міжнародних відвідувачів (зложеного із найповажніших установ і організацій на терені міста) в новому будинку Комерційного Музею. Почесним гостем у цій інавгурації був президент Сукарно.

Просторі залі музею, в яких виставлено деякі експонати індонезійської культури (господарської культури цієї третьої після ЗДА і СССР щодо природного багатства країни, а також народної творчости й мистецтва: прегарні картини — олія, акварель, ґваш), виповнили представники урядів, установ і організацій, між якими був запрошений і наш ЗУАДК. На бічній стіні при вході до великої репрезентативної залі висіло кількадесят привітальних написів у кількадесятьох мовах, в тому числі і український напис „вітайте".

Ця імпреза мала характер повної безпосередности, яку може створити лише американська демократія. В одній частині залі був приготовлений буфет, що його вели представниці національних груп у мальовничих одягах, частуючи гостей своїми національними присмаками: вірмени — кавою, швайцарці — сиром і т. д. Сервували, крім славного „гай-болу", справжнє шампанське, яке доставили французькі винарні через свого консула у Филаделфії. Спричинились до прийняття й інші консули, а саме британський, фінський, норвезький, швайцарський, венесуельський і нікараґуанський. Приграваала мадярська оркестра. Виступила також оркестра шкотських дударів у національних строях, яка і впровадила почесного гостя.

Не зважаючи на приявність поліції, що охороняла офіційного гостя, його прихід не лише не порушив цієї безпосередности, але, навпаки, ще її підсилив. 55-літній президент Сукарно, низький на зріст і худощавий, у звичайному армійському однострою без відзнак і прикрас, у фезі на голові, виглядав скромніше, ніж асистуючий йому молодий генерал. Що більше, не видно було в нього заінтересування для спеціяльних форм, які видаються нам притаманними азійському світові. Коли посадник Филаделфії представив його кільком сотням представників міста, він рішучим кроком вийшов перед публіку, а зорієнтувавшись, що в задніх рядах не всі його добре бачитимуть, безпретенсійно звинним рухом вискочив на стіл, потягнув за собою мікрофон і зі стола почав промову, впровадивши тим у деяке заклопотання мейора Ділворта, але відразу здобувши собі симпатію всіх приявних. Його промова також не мала ані дрібки офіційної помпи, яку міг би дозволити собі президент країни. У простих словах, виголошених гарною англійською мовою він сказав, що американська країна йому сподобалась, бо тут він почуває себе як вдома. Він пригадав слова славного квейкера Вільяма Пена про те, що людей ділять не релігії і не раси, а лише інтереси. Він сказав відверто: „Ось я мохаммеданин, а ви переважно християни, я брунатношкірий, а ви білі, але все ж ми можемо йти разом, маючи спільні цілі".

Саме під час офіційних візит можна вповні оцінити велику силу американської демократії. Це та демократія, яка стала зразком інших народів. Індонезія у своїй боротьбі за незалежність наслідувала Америку. Сукарно заявив, що десять років перебув він на вигнанні, а три роки відсидів у тюрмі, змагаючи до повалення чужої окупації в Індонезії. За десять років незалежного життя Індонезія зробила великий поступ. Десять років тому (1945 р.), коли проголошено Індонезію незалежною, в ній було всього сім відсотків населення письменних. Сьогодні на 80 мільйонів населення вже є п'ятдесят два мільйони письменних. Цей успіх завдячується великій всенародній акції, в якій сам президент посвячує свій час на навчання в школі. Свобода дає народові нові великі можливості, відкриває перед ними нове життя. Дивлячись, як віками неволена індонезійська країна здобуває своє місце у світі і стає чинником, який забезпечуватиме мир на землі, ще раз докраю турбує безталанна доля нашої України, якій і Божою і людською справедливістю належиться місце у колі вільних народів.

Т.

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(2)

Богдан Кравців

ФРАНКО — ЛІРИК

Антін Крушельницький у своїй, написаній в стилі галицьких шкільних підручників характеристиці, зазначає, що „в письменській творчості Івана Франка його поезії висуваються на перший плян" і закінчує її ствердженням, що „Франка, як поета, треба признати в першій мірі визначним українським ліриком". Навіть і поеми Франкові Крушельницький визначає „як твори дуже близькі і споріднені з його лірикою".

Живу і цікаву сильветку Франка, як поета, подав Микола Євшан у своєму нарисі літературної діяльности Івана Франка. Євшан розглядає в ньому боротьбу Франка-поета з Франком-суспільником і стверджує у розвитку Франкової творчости перемогу лірики над початково натуралістичним світоглядом Франка, зазначаючи дуже характеристично, що „тільки після ліричної драми „Зів'яле листя" Франко забезпечує собі місце тривке в історії української поезії". Закінчуючи свій нарис, М. Євшан називає Франкового „Мойсея" вершком найвищим, „до якого він тійшов, як поет громадянин" (підкреслення М. Євшана).

Стаття Зерова про „Франка-поета", глибока і вдумлива, як і всі критичні праці зліквідованого Совєтами незабутнього літературознавця, намагається „схопити Франка, як творчу індивідуальність (з середини), як цілого поета" (підкр. М. Зерова). Зеров розподіляє поетичну творчість Франка на три етапи чи стадії: перший — сповнена віри поезія „гимнів, закликів, програмових тирад", поезія вершин, „повна героїзму, саможертви, самопосвяти"; другий — етап „падіння з „вершин" „каменярського ‚героїзму'" — його „низини" і третій — етап „визволення й одужання", перемоги „над скорбним і маловірним духом, над життьовими обставинами і добою". В статті багато натяків і недосказів, зрозумілих в умовах підсовєтської дійсности, які свідчать про те, що не міг Микола Зеров сказати про Франка всього, що хотів сказати, що не вийшов у нього Франко-поет такий, як він його розумів і бачив.

Не заперечуючи всієї многогранної постаті Франка, як поета, новеліста, повістяра, драматурга, автора творів для дітей і народу, публіциста, політика, літературного критика і вченого дослідника, не применшуючи ні в чому всіх заслуг Франкових у творенні й розвитку багатьох ділянок української культури, ми хотіли б обмежити сьогоднішній наш розгляд до теми вже навіть не до „Франко-поет", але до, здавалося б, набагато вужчої теми: Франко-лірик. Тож так само, як уже не тільки критика, але й широка читацька публіка забуває, а то й не знає найсильніших сторінок Шевченкової творчости — його невольницької поезії років заслання, так — за публіцистичними і науковими характеристиками Франка призабулася в пам'яті сучасних українських поколінь Франкова лірика — на думку багатьох дослідників найсильніша і найтриваліша з усього того, що залишив нам Франко. Пролунають і відлунають його заклики і тиради, поблідну́ть, стануть неактуальними для нових часів його сатири, полеміки і картання, не приваблять нових читачів ні тут, ні на рідних землях постаті його драм і повістей — репрезентанти давноминулих і відгомонілих часів і подій, цікавитимуть тільки фахівців його і так розгублені по зотлілих річниках газет і журналів публіцистичні статті і наукові праці — вічними і завжди актуальними залишаться його найбільш людські, найбільш інтимні поезії — його лірика, та лірика, що нею він починав свій життьовий шлях і що нею — судорожно надряпаними чи сутужно продиктованими рядками поезій — він і закінчив свою творчу путь.

⁂

Першими віршами Франка були його сонети, написані ще в 1873 році „Народна пісня" і „Котляревський". В першому сонеті, надрукованому 1874 р., молодий Франко (підписувався тоді Джеджалик) прирівнює народну пісню до живої криниці у стіп могили, до таємного джерела, що запалює чистим вогнем наші серця. У другому сонеті прирівнює Котляревського до орла, що, збивши крильми із снігової вершини груду снігу, спричинює велику снігову лявіну. Ці й інші поезії перших п'ятьох років своєї літературної творчости (1874-1878) Іван Франко — вже на схилі свого життя, з понівеченим здоров'ям — зібрав бережно в окрему збірочку „Із літ моєї молодости" (приготована в 40-річчя його літературної творчости і видана на початку 1914 року), влучуючи до неї романтичні балляди й розповіді цих років і ніби підтверджуючи в передмові до збірочки віщування про слово Котляревського, що стане великою лявіною: „Я не нарікаю на своїх противників, ані тим менше на свою суспільність, у якій бачу та почуваю все більший зріст духового життя, культурности, дружности та жертвенности, що творить окрасу всякого життя".

Висловлюючи впевнення („живу вірою і надією"), що „ті високі духові прикмети будуть розвиватися чимраз краще серед нашого народу", й оглядаючись на пройдених 40 літ, Франко дає таке багатомовне confession de foi свого життя, що його можна покласти як мотто до загальної характеристики Франка, як поета і як громадянина:

ПАСТИРСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ ВЛАДИКИ УПЦ В ЗДА

СТЕРЕЖІТЬСЯ ЛЖЕПРОРОКІВ, ЩО ПРИХОДЯТЬ ДО ВАС У ОВЕЧІЙ ОДЕЖІ, А СЕРЦЕМ ВОВКИ ХИЖІ

Дорогі Брати і Сестри!

На запрошення деяких церковних чинників нашої Країни, на початку червня ц. р. відвідають ЗДА представники комуністичного духовенства з СССР, на чолі з митрополитом Николаєм Ярошевичем, заступником призначеного московським комуністичним урядом патріярха Алексія. Дозвіл на перебування цих людей в нашій країні дали державні чинники, що й стримує нас від висловлення найгострішого протесту з приводу цих відвідин.

Проте, не можемо собі відмовити у виконанні обов'язку, що його накладає на нас наше розуміння добра всього християнського світу й ЗДА, як тієї країни, на яку з великою надією споглядають всі християни, зокрема ж ті мільйони християн, що опинилися під владою безбожницької Москви. Цей обов'язок кличе нас дати вислів нашому розумінню цілої події, яке м. ін. покривається цілком з розумінням її д-ром Кардом МекІнтайром, Президентом Міжнародного Союзу Християнських Церков.

Стверджуємо, що:

1) Представники комуністичного духовенства, що приїжджають до ЗДА, люди не церковні, а представники й ставленці комуністичної партії, яка рядить людьми й володіє землями за залізною заслоною.

2) Митрополит Николай Ярошевич і патріярх Алексій на свої становища в Російській Церкві не були обрані і згідно з традицією й практикою Східньої Православної Апостольської Церкви, а призначені комуністичним урядом. У зв'язку з цим, — вони представники держави, що свідомо користає з Церкви та її форм для комуністичних цілей.

3) Під керівництвом цього, призначеного комуністичним урядом, духовенства переховуються в СССР певні зовнішні церковні явища, мета яких — обдурити вільний від комуністичної влади Захід і цим допомогти ділу всесвітньої комуністичної революції.

4) Термінологічне вживання християнських понять викликане в СССР бажанням затуманити різниці. Тому нема підстав називати братами у Христі червоних аґентів, хоч би вони були й вбрані в церковні ризи. Це саме відноситься й до „церковників", що їх запрошено до ЗДА.

5) Ті, що будуть вітати „церковників" з Москви й розмовляти з ними, — будуть розмовляти безпосередньо з богоненависницькими володарями Кремлю, руки яких вимочені в крові мільйонів християн. Ця кров і на руках тих „церковних достойників", що гостюватимуть у нашій країні.

6) Ті, що запросили „церковників" з Москви, — зробили добру прислугу всесвітньому комунізмові, бо стали учасниками реалізації ідеї „співіснування", яку всіми видимими й тайними заходами пропаґує комунізм, щоб цим знесилити Захід і приспішити всесвітню комуністичну революцію.

7) Ті, що запросили „церковників" з Москви, забули, що неможливо примирити свободу з тиранією, а Бога з дияволом, бо ж і Христос не співіснував з Сатаною.

8) Ті, що запросили „церковників" з Москви, — *пустили в* американську церковну ограду вовків в овечій шкірі й цим — вільно чи невільно — стали на шлях компромісу з комунізмом, від якого недалеко й до капітуляції перед ним.

9) Перебування „церковних достойників" з червоної Москви напевно спричиниться до зменшення духового потенціялу нашої країни.

Вищенаведене наше розуміння „відплатної візити" представників комуністичного духовенства оперте на болючому досвіді в першу чергу українського народу, який — болючіше від інших уярмлених комуністами народів — пізнав усю богоненависницьку природу комунізму. Могили українських єпископів, тисячі могил українського духовенства та мільйони могил українців - християн по вічні віки залишаться найбільше проречистими свідками кривавої розправи червоної від людської крови Москви з християнством. З тих могил, як і з могил замученого комуністами духовенства і вірних інших християнських народів, тепер Москвою поневолених, безперебійно лунає голос пересторги, який в першу чергу повинні почути ті, що вважають себе за пастирів отари Христової у вільному ще від комуністичної влади світі.

Ми ж, американці українського роду, пригадаймо, в ці скорботні для цілого християнського світу дні, весь біль, що його завдали українському народові комунізм і Москва, пригадаймо собі зруйнування Москвою Українських Православних і Греко-Католицької Церков, пригадаймо собі могили наших єпископів, священиків і вірних, від Карпат аж по береги Камчатки ворогом розсіяних, пригадаймо собі криваву ліквідацію Москвою автокефалії нашої Церкви в Україні, пригадаймо і те, що сьогодні на Україні сторожем над душами українськими стоїть відпоручник комуністичного московського уряду та його червоного патріярха, комісар у сані митрополита — Іван Соколов, рідний по крові й кості, плоті й духу митрополитові Николаю Ярошевичеві, що ще так недавно молився за душу кривавого Сталіна і що в ці дні своїми стопами осквернює вільну землю Вашинґтона.

У ці скорботні для нас дні, знайдімо потіху, радість і силу в щирій та гарячій молитві до Господа, що Єдиний всилі покарати Зло і дати християнству силу й розум для перемоги над богоненависниками. Помолімось у ці дні за праведників і мучеників — наших єпископів, священиків і братів та сестер у Христі, що життя своє віддали в боротьбі з комунізмом за Правду Христову на землі. Згадаймо у цих молотвах не тільки українських православних і греко-католицьких єпископів, духовенство і вірних, але й усіх християнських єпископів, священиків і вірних Вірменії, Білорусі, Грузії, Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Румунії, Словаччини, Чехії, Угорщини та інших поневолених Москвою країв що, як і Україна, зложили свою велику криваву жертву на вівтар боротьби Правди із Злом.

Тим, що мають ясний зір, честий слух, гострий розум та непорочне серце, Господь уже відкрив диявольську природу комунізму та велику від нього небезпеку для цілого християнського світу. Помолімся ж і за тих посеред нас, що ще мають мутний зір, прикорочений слух, приголомшений розум і серце, льодом обложене, щоб і їх Господь навернув на шлях правдивий та зробив і їх добрими працівниками в Божому Винограднику.

Кінчаю, дорогі Брати і Сестри, це слово до Вас словами Христа: „Стережіться лжепророків, що приходять до Вас в овечій одежі, а серцем вовки хижі. Пізнаєте їх по плодах їх. Чи збирають же з терену виноград, або з реп'яхів смокви? Не може добре дерево поганого плоду дати, і дерево погане дати доброго плоду. Усяке дерево, що не дає плоду доброго, рубають і кидають у вогонь". (Матв. 7, 15—19).

Благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога і Отця, і спільність Святого Духа нехай перебувають зо всіма нами!

† **Мстислав,**
Архиєпископ Української Православної Церкви В ЗДАмериці.
Червень 1, 1956 р. Б.

РОСІЙСЬКА ДЕРЖАВА В СТУДІЇ ІСТОРІЇ А. ТОЙНБІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

унешкідливити потвору, якої альянти не дозволили добити німецькій армії, хоч ця потвора була тоді і є тепер ворогом ч. 1 західньої цивілізації. Є також коротка згадка, що західні держави робили все, щоб висадити на коня російські антикомуністичні армії (Денікіна, Вранґеля, Колчака та ін. — А. З.)

А. Тойнбі не каже, чи по другій світовій війні дістав Совєтський Союз знову „ґальванічний поштовх" і рятунок від загибелі, яку приготовила йому нацистівська Німеччина, але зазначає виразно, що немає жадного доказу, що Совєтський Союз сам-один дав би собі раду з Квантунською армією. Це була найбільш боєва і найкраще вивінувана кількамільйонова японська армія в Манджурії, страшна загроза для комуністів, яку вони роззброїли і взяли в полон в 1945 році без одного пострілу, коли ЗДА кинули дві атомові бомби на японські міста. Невтральні знавці твердили, що навіть частина цієї армії могла легко зайняти безборонний Сибір і опинитися на задах червоної армії у вирішній стадії боїв під Сталінградом та спричинити цілковите заломання російського фронту.

СССР виграв війну з німцями і висунувся на друге місце у світовій політиці після ЗДА, з виразним намаганням зреалізувати ідею Третього Риму у світовому маштабі. Російські комуністи виявилися послідовними і неперевершеними виконавцями ідеї, авторами якої був псковський ігумен Філофей на початку 16 ст.

Західні критики, каже А. Тойнбі, не розминаються з правдою твердячи, що конституція СССР є тільки гарною фасадою, яка має закрити московський централізований деспотизм, той самий, що марнивом тяжив 600 літ на Московськім князівстві і на попетрівській Росії. Його не стидалися ні Іван Лютий ні Петро І і ні їхні наслідники. Тільки російські комуністи хочуть закрити його перед світом. Така опінія буде правдива, коли злучити її з не маловажним фактом, що російські комуністи були змушені піти на такі далекойдучі поступки неросійським народам, бо знали, що без них вони ніколи не прийдуть до влади. Націоналістична опозиція цих народів, навчена довгим досвідом, не дала б себе обманути якимнебудь неясним заявам російського імперіялізму.

Конституція СССР не стала хартією вольностей і ні в чому не поменшила централізації московського осередку, якому підпорядковані всі життєві справи провінції. Нічого не зроблено, щоб вкоротити відразливий процес русифікації і утисків, практикованих брутальною силою. Деякі менші народи, що стояли на перешкоді російському агресивному колоніялізмові, стерто з лиця землі. В урядовому апараті союзних республік стоять часто люди з інших провінцій. Нічого не ліжре почування ображеної моралі та переконання, що творці совєтської конституції самі поламали її і дотичні народи ошукали.

Ось зміст деяких тверджень англійського історика.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

З діяльности Зборівського Допомогового Комітету.

Зборівський Допомоговий Комітет в Ню Йорку знайшов у цьому році настільки зрозуміння у своїх членів і близьких земляків, що без окремої спонуки в більшості переслали поштою на цілі комітету і то не тільки з Ню Йорку, але і з інших міст поселення в Америці. Коляда в 1956 році принесла $218.65.

На цю суму зложили такі пожертви: Фірма Б. Л. В. (Бойчук, Луків, Вортник), Нюарк, Елизабет $40; по $5: Осип Вовк, Вол. Коверко, д-р Іван Новаківський, Іван Мартинів, Петро Войко і П. Уханська, Анна Олива, Осип Маланчук, Волод. Заяць, Богдан Чехович, Осип Кіндратів, Михайло Барановський, Ярослав і Марія Воловодюк, Текля Демчук, Волод. Сидор, Дмитро Жеграй, Василь Барон, Роман Метельський, Дмитро Ксьондзик, Ярослав і Анна Кузьмин, Настя Панчишин, К. Горішна, Никита Кобелюх, Илярій Новоссельський: по $3: Іван Познахівський, д-р Теодор Хом'як, Григорій Лучанко, Ольга Карпинець, Максим Паньків, Микола Кравець, С. Муравський, Лукіян Ярош, Шаркі, - Костишин; Василь Марховський $2.25; по $2: Теодор Мамус, Микола Гуральний, Григорій Шебрій, Еміля Козіцька, Микола Фрей, М. Фредина, П. Дзюрнак, Іван Щебльовський, Микита Паньків, Тесі Матуляк, Михайло Жук, Михайло Романів, Илярій Мельниченко, Петро Мартюк; Осип Кулинич $1.40: по $1: М. Паш, І. Луцик, Петро Ґлух, Геррі Вабяк, Юлія Ребус.

Збірщиками в цім році були: пп. Максим Паньків, д-р Теодор Хомяк, Волод. Заяць, Іван Мартинів, Іван Баранецький, Осип Кіндратів, Микола Фрей і Осип Маланчук. Зборівський Допомоговий Комітет щиро дякує жертводавцям за переслані, чи передані пожертви.

О. М.

З наших буднів

БІЙ НА ЗЕЛЕНІЙ МУРАВІ

При кожній нагоді співаємо піднесено „І покажем, що ми, браття, в козацького роду", на жаль цього козацького духа все менше в нас поміщається.

Вже не вибухає він із нас вульканом, як колись вибухав, у таборових республіках. Підеш на віче, чи на збори, чи на якусь конвенцію — все там спокійне, статечне, не чути тих палких дискусій, що колись бували, рідко хтось когось спублічить, а ще рідше в партійну метрику заглядає.

Є, правда, одне місце, де рештки козацького духа ще випаровують з політичного еміґранта . . . Ось, виберіться в любу неділю на футбольні змагання нашого УСК-у з якимись там греками, німцями, чи з іншими мадярами. Хай вас не бентежить факт, що довкола грища, як оком глянути, біліють квадратними милями цвинтарі і цвинтарі. Тут, на грищі, бурхливо кипить життя, вибухають пристрасті, а в ряди-годи тріщать кості і каретка швидкої допомоги з ревом заїжджає на поле бою . . .

Там щойно видно, що є ще порох у наших порохівницях і не вмерла ще козацька мати! Як наші заб'ють ворота — отчайдушний вереск потрясає повітрям, а трубки самоходів сурмлять такі голосні фанфари тріюмфу, що покійники, які довкола спочивають, напевно собі думають, що це вже трублять на Страшний Суд . . .

Як же наші зафасують „баняка", тоді буває інша реакція. Тоді, саме, можна переконатися, які з нас знамениті лінґвісти, в кількох різних мовах ми потрапимо лаятись і розставляти противникові фамілію по кутах!

Тоді вам серце росте в ґрудях і пригадуються незабутні львівські часи, і змагання з „Поґонєю", чи „Гасмонеєю", коли часто бій на зеленій мураві переміняєся в рукопашний бій публіки на трибунах, щойого і „мирне втручання" польської поліції не могло припинити . . .

А чи не росте вам серце, коли читаєте в пресі, що у Филаделфії, по матчу нашого „Тризуба" з „Гураґанами" з Питсбурґа . . . „розентузіязмована публіка винесла на руках граців „Тризуба" з грища"?

Скажіть мені, чи ви пригадуєте собі тут, в Америці, чи в таборах, хоч один такий випадок, щоб розентузіязмований народ виніс на руках" якогось нашого партійного лідера? . .

Я вже й не згадую про те, що діється на футбольних змаганнях в такому Торонті, чи Монтреалі, бо це вже всім відома істина, що українські футболісти підбили для нас Канаду. Ну, Америку трудніше підбити, бо вона „крейзі" на пункті бейзболу, все ж і тут деякі наші хлопці вже до чогось „докопалися": такий, скажемо, Зеньо Снилик з „Левів", Шикаґо, їде собі, як пан, на Міжнародну Олімпіяду до Австралії репрезентувати Америку — ногами.

То розуміємо, що амбасадор нашої справи!

По кількох годинах емоцій на зеленій мураві, на свіжому повітрі, дуже мило посидіти собі вечером в приємній залі, на гарному концерті. Така нагода трапляється нам в наступну неділю: наш відомий і всіма люблений Мішаний Квартет „Бандура" дає в Ню Йорку свій перший самостійний Концерт у залі Джуньйор Гайскул, при Евеню „Б".

Як „п'ятий бандурист" виступить, після довшої мовчанки, Микола Васильович Понеділок, за яким всі вже, мабуть, стужились невимовно?

Ікер.

ТЕПЕР! Побачите повну напруги, незабутню драму сьогоднішніх дітей на вулицях міста Ню Йорку!

„ЗЛОЧИН НА ВУЛИЦЯХ"

VICTORIA Theatre, Broadway at 46th St., N. Y. C.

Увага! Картерет і околиця! Увага!

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

9-ий Відділ в Картерет, Н. Дж., влаштовує

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

дня 22-го липня 1956

В ПАРКУ ROYAL GARDENS, Hazelwood Ave., Rahway, N. J.

Точніші інформації в слідуючих оголошеннях.

УВАГА! Вунсакет, Р. Ай. і Околиця!

Українська Католицька Парафія

запрошує на

ПІКНІК

НЕДІЛЯ, 3-го ЧЕРВНЯ 1956 година 2-га попол.

Власна площа — Самер Стр. (В разі дощу, пікнік в залі, Блекстоне Стр.)

УВАГА БИЗНЕСМЕНИ!

Інтернаціональна висилкова фірма в Лондоні, бажаючи поширити свою діяльність — пошукує постійного

УПОВНОВАЖЕНОГО АГЕНТА

для поширювання продажу **Дарунків - Пакунків** (Ліки, Текстилі, Шкіра, Обув'я, Харчі), що їх замовляють українці в ЗДА.

ВИМАГАЄТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ БАНКУ.

Інформації до Advertizing Agency:
ODRA PRESS (Adv.) Ltd., 51 Brompton Rd. London, S.W. 3, England.

ЗГОЛОШЕННЯ

на **ПЛАСТОВІ ТАБОРИ** приймаються в Ню Йорку в Пластовій Домівці 144 — 2-га Евеню у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від години 6:30 до 8:30 вечора; в суботу від години 10-ої до 12-ої ранку; в неділю від години 12-ої до 1-ої полудня.

Реєстрація починається 5-го червня і триватиме до 16-го червня 1956 р.

В Нюарку, Н. Дж., зголошення принимається в днях 8-го і 9-го червня в часі від 7-ої до 8-ої години вечора у Пластовій Домівці при 9 Belmont Avenue.

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА

виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.

ЖАКЕТИ
НАКИДКИ
СТОЛІ

ПРИСТУПНІ ЦІНИ.

ДОГІДНІ СПЛАТИ.

КУНИЦІ
КАМНІ
І ЛІСОВІ
МІНКИ
СОБОЛІ

ТАКОЖ ПРИНИМАЄМО ДО ПЕРЕХОВУВАННЯ НА ЛІТНІЙ СЕЗОН.

• ВІДБІР І ДОСТАВА НА МІСЦЕ •

J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIERS

111 E. 7th ST., NEW YORK 9, N. Y. — Tel. SPring 7-8710

ОЩАДЖУЙМО В НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЧІЙ КАСІ!

РІК ОСНОВАННЯ — 1915.

UKRAINIAN OFFICE OF

THE PARMA SAVINGS CO.

Член у Federal Home Loan Bank & Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Платимо 3% за ощадності.

Відсотки обчисляємо що півроку.

Принимаємо ощадності й поштою.

Виплачуємо ощадності також і поштою, а навіть телеграфічно.

СКОРА И СОЛІДНА ОБСЛУГА

По докладніші інформації звертайтеся до:

UKRAINIAN OFFICE OF THE PARMA SAVINGS CO.
2190 Professor Street, Cleveland 13, Ohio

СВІЙ ДО СВОГО!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ У НЮ ЙОРКУ

заля Літер.-Мистецького Клюбу (149 2nd Ave.)

4 РІЧНІ ПОПИСИ

1. СУБОТА, 9-го ЧЕРВНЯ 1956, год. 7:30
2. НЕДІЛЯ, 10-го ЧЕРВНЯ 1956, год. 3:30
3. НЕДІЛЯ, 10-го ЧЕРВНЯ, год. 7-ма
4. СУБОТА, 16-го ЧЕРВНЯ, год. 7:30.

— ФОРТЕПІЯН — СКРИПКА — СОЛЬОСПІВ —
— СТРУННИЙ АНСАМБЛЬ — МИСТЕЦТВО СЛОВА —
— СТРУННИЙ АНСАМБЛЬ ПОЧАТКІВЦІВ —
— ДИТЯЧА ОРКЕСТРА — ДИТЯЧИЙ ХОР —
— МУЗИЧНИЙ САДОЧОК —

Вступ за програмками — для учнів УМІ вступ вільний.

Зголошення на шк. рік 1956-57 і вписи нових учнів вже приймається в Дирекції і в поодиноких учителів.

WHOLESALE and RETAIL TW 1-6320

Поручається українській публіці Дітройту й Гемтремку.

SQUARE DEAL LEADER CO.

LEATHERCRAFT, ARTIFICIAL FLOWERS
Instructions and Materials

Шкіри на висилку до Европи. — Школа роблення штучних квітів.

11850 Jos. Campau, Detroit—Hamtramck 12, Mich.
JOSEPH and ANN CHARLES

10. ЧЕРВНЯ 1956 В НЮ ЙОРКУ

год. 8:00 веч. Заля: Junior High School Avenue "B"

ВИСТУПИТЬ

КВАРТЕТ „БАНДУРА"

ГАЛЯ ХАМУЛА | РОМАН ЛЕВИЦЬКИЙ
ХРИСТЯ КАРПЕВИЧ | ВЛОДКО ЮРКЕВИЧ

ПОВСТАНСЬКІ, НАРОДНІ, ЖАРТІВЛИВІ ПІСНІ

Конферансьє: **МИКОЛА ПОНЕДІЛОК**

ХОЧЕТЕ ПРОВЕСТИ ВЕСЕЛО ВЕЧІР — — просимо закупити квиток в передпродажу.

НОРУЧАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКІЙ ПУБЛІЦІ ДІТРОЙТУ И ОКОЛИЦІ

HUSAK BROS., INC.
Studebaker — Packard
MICHIGAN'S LARGEST DEALER

Навчіться їздити безплатно з подвійною контролею. Фірма HUSAK BROS., Inc., провадить

ШКОЛУ ЇЗДИ

автомашинами з повними курсами, а корисний вислід запевнений.

При предложенні оголошення в „Свободі", 2½ години вишколення безкоштовно.

Допомога в узисканні дозволення на їзду.
Можна розмовитись по-українськи.

Адреса:
6845 MICHIGAN AVENUE, DETROIT 10, MICHIGAN
Phone: VInewood 1-4400

ВОЛОСОЖАР

Ясних зірок ясне сузір'я
Жаріючий Волосожар,
Він із небесного безмір'я
Просвітлює заслону хмар . . .

Не раз, бувало, в Україні,
Коли губили ми стежки,
Яріли у нічні години
Волосожарові зірки . . .

Гори й тепер крізь чорні хмари,
Палай іскристо у серцях
І просвіти вогненно шлях,
Жаріючий Волосожаре!

У всіх справах письменницького об'єднання „ВОЛОСОЖАР" (прийняття в дійсні члени, матеріяли до альманаху „ВОЛОСОЖАР" тощо) звертатися на адресу:

"WOLOSOZAR",
Box 3576, Philadelphia 22, Pa., U.S.A.

НА ЛІТО!

DUNLEY HAT SHOP

14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)

Щойно одержано новий транспорт **ІМПОРТОВАНИХ КАПЕЛЮХІВ** на літо — Панама-Банґорас непромокальні від $1.75 і більше. Маємо також власного виробу найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах та відомої марки капелюхи KNOX. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі **МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ** першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" й інші з короткими рукавами від $1.10 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й купелеві одяги і інші речі.

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.

• Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00 •

DUNLEY HAT SHOP

14 SAINT MARK'S PLACE (East 8th St. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—MALE ●

ДО ЗАГАЛЬНОЇ ПРАЦІ
у фабриці.
Зголошення:
FLEXIGLASS MFG. CORP.
Rt. 23 Pompton Plains, N. J.
½ милі на північ від Huffman і Boyle, напроти Calson's Lumber.

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Female ●

СТАРША ЖІНКА, шукаючи за приміщенням, знайде при українській родині, без дітей. Стале помешкання і зайняття з платнею в гарній околиці Филаделфії. Вимоги легкі, домашній, родинний настрій. Голоситись до:
Mrs. JULIA DZMELYK
7523 Mayland Street,
Philadephia 38, Pa.
Тел.: LIvingston 9-0927

CAR HOPS
ДІВЧАТА
Досвіду непотрібно. $2.00 на годину на початок. Наука під час праці. Праця цілий день 4-6 год., 5 днів в тиждень. На кілька годин 4-6 в п'ятниці, суботи і неділі.
Дуже гарні однострої.
Голоситись особисто:
RICHARDS DRIVE-IN
461 Piaget Ave., Clifton, N. J.
Не телефонувати.

MERROW OPERATORS
Досвідчені при дитячих светерах, стала праця, добра платня.
Голоситись:
41 East 11th Street, N. Y. C.
7-ий поверх.

● PROFESSIONALS ●

„ҐРАДУОВАНІ" МЕДСЕСТРИ
Загальна праця.
Години: 3-11 P.M. — 11-7 A.M.
$250 місячно, $20 екстра за нічну працю.
ST. FRANCIS SCHOOL OF NURSING
25 East Hamilton Pl.
Jersey City, N. J.
OLdfield 3-1050
Позамісцеві телефонувати "collect".

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

● РОЗШУКИ ●

Пошукую ҐРАБОВЕНСЬКОГО БОГДАНА, б. суддю. Маю для нього відомості з дому.
M. BOROWYCKA
12691 McDougall,
Detroit 12, Mich.

Пошукую брата ВАСИЛЯ, тіточну сестру ГАСЬКУ і брата ОЛЕКСУ МАҐАС з села Туркутин, повіт Перемишляни. Моя адреса:
MARIA SADOVA
7709 Rhea Ave., Reseda, California

● FARMS FOR SALE ●

PASSAIC. Знижено! Власник переноситься. Дім і прихід. Гарн. 12-кімн. дім для вигідного життя. 1-ий пов.: вітальня з комином, нижа, TV кімн. з комин., кухня, їдальня, робітня, прибиральня, веранда. 2-ий пов.: 3 спальні, 2 одно-кімн. умеб. апарт. з приходом, $120 місячно. Магазин і лазничка, олив. пар. огрівання, мосяж. рури, тверді дерев. підлоги. Відокремлено, ґараж на 2 авта, патіо з комином, площа 90x177, овоч. дерева, тінисті і город; школи, крамниці й церкви. Легко переробити на 2 род. Зараз до зайняття. Знижено до $20,000 (N. J.)
Телефон власника:
PRescott 7-9372.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

З причини смерти в родині
ПРОДАСТЬСЯ
по дуже приступній ціні в гарнім положенні при головній дорозі No. 9:
ДІМ 4 КІМНАТИ,
БАР ГРЕЛ 4 КАБІНИ,
ГАЗОЛІНОВА СТАНЦІЯ
3 чверти акра землі.
По інформації пишіть по українськи або
Тел. Claverack 7831
MICHAEL BARAN
Star Route No. 9
Hudson, N. Y.

● FOR RENT ●

ДО ВИНАЙМУ АПАРТАМЕНТ
Апартамент до винайму близько Катедри. Умебльований або неумебльований. Приватна лазничка.
MYHAILO ELKO
605 N. 7th St., Philadephia, Pa.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

ВАКАЦІЇ

З днем 30-го червня, як і кожнього року, відкриваємо в обох ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЯХ, полож. в горах зв. CATSKILL BLUE MOUNTAINS — Saugerties, New York. Ціни за відпочинок дуже поміркованї. — Всі кімнати свіжо-відновлені, великі й сонячні.
В першій Оселі — званій Шая. Ростям як „ПАНСІОН КУЛИНИЧІВ" — Гості знайдуть: Смачний, домашній харч, безумовний спокій, для відпочинку, а подружжя спеціяльну знижку.
В другій Оселі — Гості знайдуть: чисті — відмальовані кімнати, велику кухню з холодільниками та простору площу для забави дітей.
Оплата: кімнати за цілий сезон від $85.00 — $135.00 дол. за 1 тиждень ..... $18.00.
Це ціни зі своїм харчуванням. Оплата з харчуванням оселі за окремим домовленням. Можливості купання і ловлі риб для обох осель. Догідний доїзд автобусами.
Інформації уділяють:

В ГОРАХ:
MARIA KULYNYCH
Route 2, Box 399
Wellington Cottage
Saugerties, N. Y.
Tel. 90W1

В НЮ ЙОРКУ:
D. KULYNYCH
35-64, 89th Street
Jackson Hts. 72, N.Y.
Вечорами або зранку крім суботи й нед. Tel. HA 6-3616

ІДЕАЛЬНІ ЛІТНІ ВАКАЦІЇ
ДЛЯ ЦІЛОЇ РОДИНИ

До винайму 2 і 3-кімнатні бонгала з вланштуванням найновіших удогіднень. Приватні лазнички, кухні, веранди, пральня і город до забави. Приватне озеро. Купіль, плавання, лодкування і рибальство. Також на продаж площі і бонгала — малий завдаток, легкі умови сплати. Українська оселя.
JOHN MAGREL
Neversink, N. Y. — Tel. Liberty 167 M1

ПАНСІОН "BROOKVALE LODGE-BAR"
в мальовничих горах "Blue Mountains". Власний простір гарного шпилькового лісу, купіль в річці, чудове гірське повітр'я. Добра смачна здорова кухня. — Цілоденне утримання з кімнатою $35.00 тижнево. Для дітей знижка.
Сезон відкривається 16 червня ц. р.
Проситься звертатись до 16 червня на адресу: Leonid Wronskyj, 527 East 138 St., New York 54, N. Y. Tel. MO 5-2142, а після 16 червня на адресу: Leonid Wronskyj, Brookvale Lodge-Bar, R.F.D. 1, Box 182, Saugerties, N. Y. — Tel. 825J2.
ДОЇЗД—Автобус: Dixie Bus Terminal, 241 W. 42nd St., N. Y. — Автом: N. Y. State Thruway аж до Saugerties, а там в напрямі West Saugerties.

„КСЕНЯ"
ТУРИСТИЧНА ХАТА В ГОРАХ CATSKILL

Повідомляємо наших давних і нових ВП. Гостей, що оплата за відпочинковий побут на протязі року є $36.00 тижнево. В мм. липень-серпень $40.00. Діти одержують знижку відповідно до віку. ВП. Гості, що зголошуються на побут довший як 2 тижні, одержують 5% знижки, понад 4 тижні 10%.
Смачний домашній харч. Терен положений над 2-ма гірськими річками, 1500 стіп н. п. моря — Спортові гри й забави. Плавання, рибальство, ловецтво.
Зголошення слати на адресу:
Ольга або І. В. Кобзяр, Hunter, N. Y.
Tel.: Hunter, N. Y. 4700

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВИЛКС-БЕРІ, ПА. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 223, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 3-го червня, в параф. залі зараз по Сл. Божій. Маємо важні справи. Присутність всіх членів конечна. — Управа.

● РІЖНЕ ●

АРКА, 48 Е. 7ма вул. в Ню Йорку
(GR 3-3550)
одиноке місце, де одержите креми краси „Міра" п-і Малої з Шикаґо.
7

ВИЙШЛА З ДРУКУ КНИЖКА
„В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА"
А. ЛУГОВОГО
Історична повість з часів першої світової війни.
Ціна: $2.50
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

● MISCELLANEOUS ●

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ
І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
Ґарантована достава
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
Мито за посилки платиться у нас і Ваші рідні і знайомі не платять вже при одержанні посилки нічого.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

Hallett & Hallett
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Since 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd. & 147th St.
Flushing, L. I., N. Y.
Howard L. Hallett, Jr., Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer

► ВИШЛІТЬ СВОЇМ РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ ◄
ШКІРУ на ЧОБОТИ і ЧЕРЕВИКИ
Наша фірма існує вже від 1904 р. на тому самому місці.
Відкрито щоденно до год. 6-ої вечора; в суботи до 5 год. веч.
MAJESTIC LEATHER CO.
LEATHER and FINDINGS
308 BOWERY, NEW YORK CITY 12, N. Y.
Tel SPring 7-2594

META Inc. WATCHES-JEWELRY RADIO 236 E 14th ST. NEW YORK 3, N.Y. Jewelers

В 1-шу РІЧНИЦЮ свого існування єдина УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ „МЕТА"
з 1 ЧЕРВНЯ 1956
переїжджає до нового, просторого та модерно обладнаного приміщення
під адресою
236 East 14th Street
NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: ORegon 4-2590
Нова крамниця міститься, як раніше, між 2 Ave. та 3 Ave., але на протилежній стороні вулиці біля LABOR TEMPLE, НАПРОТИ еспанського кіна METROPOLITAN.
Власник МЕТИ, Борис Ковалів, особисто обслужить Вас і дасть Вам цінні фахові поради.
З приводу святочного відкриття Українська Ювелірна Крамниця МЕТА оголошує:
РОЗПРОДАЖ короткохвилевих радіоапаратів, грамофонів, українських машинок, біжутерії та годинників від
20% до 50% дешевше
ТАК, НАПРИКЛАД:
швайцарські чол. годинники лише $4.50
жін. годинники лише $4.95
водонепроникливі годинники на 17 каменів $9.95
Наше гасло: ВСІ ДО „МЕТИ"!

ЯКЩО ВИ ВИСИЛАЄТЕ ЛІКИ, КРАЩЕ ШЛІТЬ ЇХ ЧЕРЕЗ СПЕЦІЯЛІСТІВ
ЛІКИ — ПАЧКИ
ДО ВСІХ КРАЇН
ПОВНА ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ.
Наші ціни експорту є найнижчі, але не включають оплати мита, яке мусить бути оплачене в Лондоні, якщо пачки висилається до деяких країн в Схід. Европі (не до Польщі або Чехословаччини).
НА БАЖАННЯ НАШИХ ПОКУПЦІВ ВИСИЛАЄМО ТАКОЖ ТЕКСТ. МАТЕРІЯЛИ, ХАРЧІ І ІНШ.
Пишіть по-українськи.
ZYGMUNT Ltd.
CHEMISTS & LABORATORY
96 Baker Street, W. 1 & 4 Westbourne Grove, W. 2
London, England.

ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
LAMPERT & POLIMEX Co. London
ОБУВ'Я ОДЯГ МАТЕРІЯЛИ ХАРЧІ И ІНШІ ТОВАРИ
ЯКЩО ВИСИЛАЄТЬСЯ З ЛОНДОНУ ПОСИЛКА БУДЕ ДОСТАВЛЕНА СКОРШЕ І ПЕВНО.
ҐАРАНТУЄМО ДОСТАВУ АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ.
Митні оплати платимо в Лондоні. Ваші приятелі чи Рідня в Европі не будуть обтяжені жадними доплатами. Мито і кошти пересилки включені в ціну нашого експорту.
Пишіть по-українськи по наш повний каталог.
Lampert & Polimex Co.
45 CROMWELL ROAD, LONDON S.W. 7, ENGLAND

ВАШУ УЖИВАНУ Й НОВУ ОДЕЖУ
(в добрім стані)
ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
До деяких країн з оплаченим тут митом.
Ви можете посилати нам пачки, а ми зараз подамо Вам кошти зв'язані з пересилкою.
Також висилаємо купони англійських матеріялів (великий вибір купонів) ХАРЧОВІ ПАЧКИ і ЛІКИ до деяких країн з оплаченим тут митом.
Скора і точна обслуга.
Представляємо посвідки відборця.
RALLINGTON CORPORATION
303 West 42nd Street, N.Y.C. — Tel. PL 7-2258
М. Грей (Грушко).

KARS JEWELER
218-216 Іст 14 вул. Ню Йорк 3, Н. Й.
БІЛЯ ТЕАТРУ ДЖЕФФЕРЗОН, МІЖ 2 І 3 ЕВЕНЯМИ
Телефон GR. 3-5875
НАД ВХОДОМ ВЕЛИКІ ГОДИННИКИ

Тризуби з 14 кар. золота

ЗНАНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЮВЕЛІРНИЙ МАҐАЗИН
МЕТА — ЦІЛЬ НАША ПРОДАВАТИ НА 50% ДЕШЕВШЕ, ЯК В ІНШИХ КРАМНИЦЯХ.
Повідомляє про розширення свого магазину і винаймлення великого приміщення, в якім находиться радіо-теле-технічний склад імпортованих товарів.
Ми є імпортерами і представниками найкращих німецьких, англійських і швайцарських фірм.

ЩО ВИ МОЖЕТЕ КУПИТИ В НАШІМ МАҐАЗИНІ

Ювелірні вироби власного виконання з 18 і 14 кар. золота. Робота під наглядом власника Александра Брандта.
В нашім ювелірнім відділі Ви дістанете годинники найкращих швайцарських фірм, як:
Shaffhausen, Omega, Longines, Eterna, Tissot, P. Buhre
МУЖЕСЬКІ швайцарські, водонепроникливі сталеві годинники на 17 каменях з ґарантією від $12.95
ДАМСЬКІ годинники, 14 кар. зол. 17 каменів, швайцарські з писемною ґарантією від 14.95
Хрестики з 18 і 14 кар. золота від 2.95
Золоті ланцюжки 14 кар. зол. 18 інчів від 2.50
24 інчів від 3.75
БРИЛЯНТОВІ ПЕРСТЕНІ найкращого вишліфування, також кульчики з іншими дорогоцінними каменями, як рубінами, коралями, аметистами, бирюзою і т. д.
ЗАРУЧИНОВІ ПЕРСТЕНІ 18 і 14 кар. зол. елеґантної роботи брошки, медальйони, кульчики, браслети від $1.25 за ґрам.
КИШЕНЬКОВІ ЗОЛОТІ ГОДИННИКИ з 3-ма вічками.
ПАПІРОСНИЦІ золоті і срібні.
СТОЛОВЕ СРІБЛО — срібні чарки від $2.50. Самописні пера Pelican, Parker і багато других подарунків.

СПЕЦІЯЛЬНО ЗНИЖЕНІ ЦІНИ З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ НАШОГО
РАДІО - ТЕЛЕ- - ТЕХНІЧНОГО ВІДДІЛУ:
ТЕЛЕВІЗІЇ знаних фірм 24 інчів ціною $297.95 за $197.00
ПОРТАТИВНІ РАДІЯ від $14.95.
ПОРТАТИВНІ ГРАМОФОНИ від $15.95.
ЕЛЕКТРИЧНІ БРИТВИ "SCHICK 25" (ювілейні) ціною $29.95 за $14.95 (всього 50 штук на складі).
ЗАЛІЗКА парові й електричні, ціною $24.95 за $11.95.
ПОРТАТИВНІ МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ різних фірм з українським і англійським шрифтом with trade in за $49.95.
ЕЛЕКТРИЧНІ ГОДИННИКИ $4.95.
БУДИЛЬНИКИ у великім виборі від $3.95.
Телевізійні антени ціною $9.95 за $4.95.
Також багато других речей по спеціяльно знижених цінах.
БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ ЦІНИ!
Прийдіть і переконайтесь самі!
TELEFUNKEN — короткохвилеві Hi-Fi радіоапарати з 6 голосниками, 12 лямпами модель „Опус", останній модель, імпортовані з Німеччини з ґарантією відбору всіх европейських станцій, включаючи Москву.
Також інші моделі від $99.95.
GRUNDIG — імпортовані Hi-Fi короткохвилеві радіоапарати. Комбінація з або без автоматичного змінювача на 12 платівок. Значно дешевше як в других крамницях.
AMBASSADOR вперше в Америці, імпортований з Англії короткохвилевий апарат величезної сили відбору найдальших заграничних станцій з грамофоном і без.—Ми є одинокими представниками цих прекрасних апаратів в Америці.

На складі також є апарати для охолоджування повітря Air Conditioners (які також самі заінстальовуємо), вентилятори, холодільники, машини до звуко-записування (tape recorder). Фотоапарати самих знаних німецьких і американських фірм. Імпортовані кристали і порцеляна і т.д. Наша ЮВЕЛІРНА і ГОДИННИКОВА РОБІТНЯ є рекомендована через фірму Омеґа. — Всі направки виконується на місці. Теле-технічна робітня в руках досвідчених техніків. Всі части і лямпи на складі. — Направи телевізійних і радіо-апаратів.
Жадайте безплатних каталогів. Поштові замовлення виконуємо скоро. Сплати на рати без дочислювання процентів. Безплатне ґравірування.
• Маґазин відкритий щоденно від 9 год. рано до 9-ої вечора. — В неділі від 1 до 4 для показу. •
УВАГА — спеціяльні ціни для позамісцевих ювелірних маґазинів. Гуртові ціни на направи годинників і ювелірних виробів. У нас працюють досвідчені майстри. Письменні ґарантії на всі направи.
• Для вигоди ВП. покупців крамниця штучно охолоджена. •

● MISCELLANEOUS ●

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

ВИСИЛАЄМО ПАЧКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ І СВІТУ
Мито й усі оплати платить надавець у нас.
Відборець пачки не платить нічого.
Висилаємо нову й уживану одежу, взуття, мануфактурні товари, шкіру і інші товари першої потреби.
Висилаємо товари принесені чи прислані надавцем пачки, а також із власних товарових запасів.
Висилаємо пачки до Польщі за посередництвом ПЕКАО.
• ВИСИЛАЄМО ЛІКИ. •
Говоримо всіми слов'янськими мовами. Для української клієнтелі маємо українську обслугу. На бажання висилаємо цінники й інформації в англійській та українській мовах.
Наша адреса:
Amerpol Enterprises
11601 JOS. CAMPAU, DETROIT 12, MICH.
Tel. TO 8-0298 — TO 8-0382
Аґенція на заході Дітройту:
6618 MICHIGAN AVE. Tel.: TA 5-2505

Поручається українській публиці Дітройту, Гемтремку й околиці
ФІРМА SAFETY HEATING & SUPPLY CO.
ТЕД ДОМБРОВСЬКИЙ
ARMSTRONG для охолодження. — LEONOX для огрівання.
— ПЕЧІ НА ВІДПАДКИ —
Газові, олійні та вуглеві печі.
Покриття дахів, бляхарські роботи.
— Алюмінійові вікна й двері. —
SIDING Alum. and Asbestos-cement.
Tel.: TW 1-4343 — 11628 Conant St., Detroit 12, Mich.

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
► У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◄
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
- Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим подарунок на Великодні Свята.
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ.
В СУБОТУ ВІД 9-ої РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: (Newark) MItchell 2-2452
Зверніть увагу на нову адресу!
(Біля Пенсильвенія станції в місті Нюарку).

ВЖЕ ПРОДАЄТЬСЯ В ЗДА!
Щоб мати прекрасний молодий колір обличчя, уживайте справжнього
MORFOSA BEAUTY CREAM
КРЕМ ДЛЯ ОБЛИЧЧЯ

Під впливом Morfosa Beauty Cream шкіра на обличчі зм'якшується, білішає і набуває природньої краси. Крем Морфоза усуває вугрі, очищає пори і знищує висипки та прищі. Крем Морфоза звужує розширені пори, зміцнює шкіру і забезпечує їй привабливий молодий вигляд.
ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАЙНО!
$1.35 за слоїк (2 унції) плюс 15 центів за пересилку.
NEW CASTLE LABORATORIES
Dept. A. Box 592
Toronto, Ont., Canada

SALAMANDER
MARKE SALAMANDER
найславнішої марки
ОБУВ'Я
імпортовані з Німеччини
54 WEST 57th STREET
NEW YORK 19, N. Y.
ДАРОМ КАТАЛОГ
Circle 5-8180

Читайте щоденник „Свободу"

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ
й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.
Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатягаhistних мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.
Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.
Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568